

УДК 347.45/.47
DOI: 10.31733/17-03-2023-731-732

М. РАК

курсант ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції

Науковий керівник:

викладач **Марина ЛОГІНОВА**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПОСЛУГИ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

Суспільство складається із сукупності суспільних відносин у різноманітних галузях та відповідно сферах діяльності людини. Не є винятком, й суспільні відносини. Як регламентуються Цивільним кодексом України (далі – ЦК України), тобто цивільно-правові відносини. Відповідно в таких цивільно-правових відносинах існують суб'єкти, які володіють відповідними правами та обов'язками, визначеними чинним законодавством [3]. В розрізі нашої теми нас власне цікавить питання щодо чого виникають цивільні права та здійснити аналіз одного видів об'єктів цивільних прав, а саме послуг як об'єкта зазначеного виду прав.

Питання послуг як об'єкта цивільних прав стало предметом дослідження багатьох вчених, таких як В.А. Васильєвої, В.В. Вітрянського, Н.В. Дроздової, О.С. Іоффе, М.В. Короткова, В.В. Резнікова, Д.І. Степанова, Н.В. Федорченко, Є.Д. Шешеніна та інших. Отже, виклад матеріалу необхідно почати із визначення поняття послуг як об'єкта цивільно-правових відносин. Адже, виникають певні недоліки у чинному законодавстві, які полягають у тому, що законодавчо тлумачення поняття послуг не визначено. Глобальність цього недоліку полягає в тому, що зазначене поняття можна розглядати з різних аспектів, тобто як правову категорію та відповідно економічної [4].

Розпочати нас аналіз доречно із зазначення того, що послуги є одним із видів об'єктів цивільних прав, що визначено статтею 177 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України). Не зважаючи на те, що послуги чинним законодавством визнаються об'єктами цивільних прав, нормативне визначення та розкриття обсягу зазначеного поняття відсутнє, як вже було сказано раніше. Водночас у цивільному законодавстві України відсутнє поняття «послуга», ст. 901 ЦК України містить визначення договору про надання послуг, за яким одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором. Отже, надання послуги завжди передуює замовлення щодо її надання, а також вона споживається у процесі здійснення певної діяльності [1].

Також поняття послуг визначено й Законом України «Про захист прав споживачів», відповідно до якого послугою є діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб. У свою чергу серед науковців доволі поширеним є таке поняття послуг: «...правомірні дії суб'єктів правовідносин, в результаті яких задовольняються певні потреби інших осіб» [2].

Із зазначеного випливає, що незважаючи на те, що у різних сферах поняття послуг є доволі різноманітним. Але, навіть не зважаючи на це, зазначені поняття мають спільні ознаки, які проявляються в тому, що, по-перше, послуга це вчинення певної дії чи діяльності, яка обов'язково відповідає чинному законодавству. По-друге, перед наданням певного виду послуг передуює укладення відповідного договору. По-третє, здійснення послуг спрямоване на задоволення особистих потреб особи (замовника). Відсутність матеріального характеру, синхронність та якість надання послуги є наступними її ознаками [5].

Отже, з вищевикладеного можемо зробити висновок, що цивільно-правові відносини є доволі різноманітними та передбачають доволі багатий спектр об'єктів цивільних прав. Одним з таких об'єктів є послуги. Законодавчо послуги визначено як об'єкт цивільних прав, а от тлумачення цього поняття законодавець не визначив. Отже, провівши

порівняльний аналіз відповідних нормативно-правових актів та науковців можемо зробити висновок, що послуги як об'єкт цивільних прав передбачають діяльність, попередньо визначено договором, положення якого не суперечать чинному законодавству, та яка передбачає задоволення особистих потреб особи, яка замовила здійснення певного виду послуг (замовника).

1. Цивільний кодекс України Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 04.11.2022);
2. Закон України «Про права споживачів» Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 30, ст.379 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 04.11.2022);
3. Донець А.Г. Правові ознаки послуги як об'єкта цивільних прав Актуальні проблеми приватного права : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Актуальні проблеми правознавства 2017 №1 т.2 93 присвяч. 93-й річниці з дня народж. В. П. Маслова, Харків, 27 лют. 2015 р. Харків, 2015. С. 285–290;
4. Скрипник В.Л. Послуги як особливий об'єкт цивільних прав URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc36/part_2/11.pdf
5. Світлак І. Послуга як об'єкт цивільних прав URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article>

УДК 349.3

DOI: 10.31733/17-03-2023-732-733

А. РИБАЛКО

здобувач вищої освіти,

Науковий керівник:

к.ю.н., доц. **М. СМОЛЯРОВА**

*(Національний університет
«Запорізька політехніка»)*

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ВІКОМ В УКРАЇНІ У ПОРІВНЯННІ З РЕСПУБЛІКОЮ ПОЛЬША

Держава як соціальна інституція повинна захищати громадян не тільки в міжнародних та публічних правовідносинах, а й у соціальній сфері. Однією з найбільш вразливою категорією громадян є особи, які досягли пенсійного віку.

Пенсії за віком існують не тільки у законодавстві України, а у законодавстві більшості розвинених країн, зокрема, країн Євросоюзу. Враховуючи, що Україна стала країною-кандидатом на вступ до Європейського Союзу, вважаємо доречним порівняти пенсійне законодавство України з однією з країн Євросоюзу. На наш погляд, найлогічнішим буде порівняння правових норм України та Республіки Польща, адже й історично і географічно ці дві країни досить близькі.

Почати варто безпосередньо з віку, з якого особа має право на допомогу від держави. Згідно зі Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [1], а саме частинами 1 та 3 статті 26, особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років за наявності страхового стажу не менше 15 років по 31 грудня 2017 року. У разі відсутності, починаючи з 1 січня 2019 року, страхового стажу передбаченого законодавством, право на призначення пенсії за віком мають особи після досягнення віку 65 років. При деяких обставинах цей вік може бути змінено – і це передбачено чинним законодавством – однак за загальним правилом застосовується положення статті 26 вищезазначеного закону.

У Республіці Польща дуже схожий підхід до віку, з якого особи можуть мати право на пенсійні виплати. Згідно із статтею 24 Закону про пенсії та інвалідності від Фонду соціального страхування [2], застраховані особи, які народилися після 31 грудня 1948 року, мають право на пенсію за віком після досягнення пенсійного віку не менше 60 років для жінок і не менше 65 років для чоловіків. Такий пенсійний вік діє у країні з 1 жовтня 2017 року [3]. Отже, у Польщі законодавець вирішив зробити різний пенсійний вік для чоловіків і жінок, в той час, коли в Україні за загальним правилом пенсійний вік настає для обох статей у одному віці – 60 - 65 років в залежності від наявності та тривалості